

L'ANY DE LES MATEMÀTIQUES

Francisco Tomás*

Molt poques vegades un ens matemàtic com és el nombre 2000 ha tingut tant de ressò en els mitjans de comunicació. Causa una certa tristor comprovar que una societat que es declara, i en molts casos amb orgull, matemàticament analfabeta, pontifica al voltant d'un nombre suposadament màgic.

Ja que també he caigut en el pecat de parlar del 2000, aprofitaré almenys l'ocasió per a comentar la declaració d'aquesta data com l'any mundial de les matemàtiques. La declaració, proposada per la Unió Matemàtica Internacional (IMU), és oportuna i fins i tot diria que necessària. En primer lloc, i si em permeteu la referència local, haig de fer ressò de l'excel·lent nivell investigador dels matemàtics de la nostra universitat, tant en el vessant de fer créixer el coneixement científic com en el d'aplicar-lo. Comptem entre els nostres universitaris amb alguns científics que són un referent a escala internacional i que han donat origen a escoles molt profitoses. Del treball i de les inquietuds d'aquests investigadors, se'n presenta una bona mostra en el monogràfic d'aquest número de MÈTODE. A més a més, resulta força gratificant saber que en els darrers vint anys la producció científica espanyola en el camp de les matemàtiques ha augmentat més del 1.250%: ha passat del 0,3% a prop del 4% de la producció mundial.

Aquest creixement, juntament amb la bona salut científica de les matemàtiques espanyoles, contrasta amb la situació que viu l'ensenyament d'aquesta ciència a tots els nivells en el nostre país. Començaríem per parlar del rebuig majoritari dels estudiants. Aquest rebuig, que és aclaparador en els nivells baixos de l'ensenyament,

comença a estendre's a altres nivells; fins i tot de vegades assistim a vertaders esforços per tal de –diuen– “ensenyar als nostres estudiants de manera intuïtiva, sense necessitat d'aparat matemàtic”, com si raonar fóra alguna cosa que hauríem d'evitar.

Per tot això, hem de fer els esforços que calga per tal de recuperar, introduir, o si és el cas, reintroduir, les matemàtiques en el nostre sistema docent, en uns nivells adequats al progrés del coneixement científic actual, i de les aplicacions que necessita una societat moderna i en progrés constant i que ha d'afrontar nombrosos reptes científics, socials, econòmics i de gestió, que són absolutament inabordable sense el suport de les matemàtiques. Els qui treballem en ciència som conscients d'aquesta necessitat i cada vegada més es disparen els senyals d'alarma de les societats més industrialitzades davant els seriosos riscos de mantenir una societat tecnològica i científica avançada si persisteix l'absentisme i el rebuig de les noves generacions envers l'aprenentatge de les matemàtiques.

Finalment, he de fer esment, a l'aspecte fonamentador de les matemàtiques, com a eines essencials en la formació de l'intel·lecte humà. Contribueixen al desenvolupament del discurs lògic, a la capacitat de relació i de síntesi, a l'ordenació i estructuració de la ment. En definitiva, a la formació de l'home i del ciutadà. Per tot això, i especialment des de la universitat, hem d'extremar els esforços per

a descobrir als nostres estudiants la bellesa i l'encant del món de les matemàtiques.

«DES DE LA UNIVERSITAT, HEM D'EXTREMAR ELS ESFORÇOS PER A DESCOBRIR ALS NOSTRES ESTUDIANTS LA BELLESA I L'ENCANT DEL MÓN DE LES MATEMÀTIQUES.»

Il·lustració: Riu Serra

*Vicerector d'Investigació de la Universitat de València